

Mitte toidu tootmise eesmärgil peetavate loomade segasööda märgistamine EÜ nr 767/2009 alusel

Märgistusel peavad olema:

1. Sööda tüüp ning looma liik või kategooria: kasside ja koerte puhul täissööt või täiendsööt, ülejäänud lemmikloomade puhul võib täissööda ja täiendsööda asendada segasöödaga.

2. Koostis: Märgitakse söödamaterjalid (nimetused) kahanevas järjekorras massi järgi ilma protsendita. Lemmikloomatoidu puhul on võimalik kasutada erinevaid variante, kuidas söödamaterjale märkida:

1. Võib kasutada söödamaterjalide kataloogis toodud nimetust. Kui kasutatakse kataloogis toodud söödamaterjali nimetust, siis peab ka selle nimetuse taga toodud kirjeldus vastama kataloogi omale. Kui ei kasutata kataloogis toodud nimetust, siis ei tohi ka söödamaterjali kirjeldus vastata kataloogis toodud kirjeldusele.
2. Nimetuse asemel võib kasutada söödamaterjalide rühma nimetust, mis tuleneb põllumajandusministri 5.10.2010. a määrusest nr 96.
3. Võib kasutada muud nimetust. Kui kasutatakse mingit muud nimetust siis sel juhul ei tohi söödamaterjali kirjeldus vastata kataloogis toodud söödamaterjali kirjeldusele.

3. Analüütilised koostisosad (märgitakse üldkogus):

Täissööt:

— Toorvalk või toorproteiin	Kassid, koerad ja karusloomad, lemmikloomadel võib märkida ka <i>valk või proteiin</i>
— Toorkiud	Kassid, koerad ja karusloomad
— Toorrasv	Kassid, koerad ja karusloomad, lemmikloomadel võib märkida ka <i>rasvasisaldus</i>
— Toortuhk	Kassid, koerad ja karusloomad, lemmikloomadel võib märkida ka <i>tuhastunud jäägid või anorgaaniline aine</i>

Mineraalne täiendsööt:

— Kaltsium	Kõik liigid
— Naatrium	Kõik liigid
— Fosfor	Kõik liigid

Muu täiendsööt:

— Toorvalk või toorproteiin	Kassid, koerad ja karusloomad, lemmikloomadel võib märkida ka <i>valk või proteiin</i>
— Toorkiud	Kassid, koerad ja karusloomad
— Toorrasv	Kassid, koerad ja karusloomad, lemmikloomadel võib märkida ka <i>rasvasisaldus</i>
— Toortuhk	Kassid, koerad ja karusloomad, lemmikloomadel võib märkida ka <i>tuhastunud jäägid või anorgaaniline aine</i>

Niiskus tuleb märkida siis, kui see on suurem kui:

- 5% mineraalsöötade puhul, mis ei sisalda orgaanilisi aineid,
- 7% piimaasendajate ja muude segasöötade puhul, mille piimatoodetesisaldus ületab 40%,
- 10% mineraalsöötade puhul, mis sisaldavad orgaanilisi aineid,
- 14% muude söötade puhul.

NB!

- Tervetest taimedest tehtud graanulite, seemnete ja viljade segude puhul ei pea märgistusel näitama sööda analüütilist koostist.
- Näitajad, mida soovitakse vabatahtlikult avaldada analüütilise koostise all, peavad olema kooskõlas määrusega EÜ nr 767/2009.
- Organoleptiliste (värvained, lõhna- ja maitseained) ja toitaineliste söödalisandite (aminohapped, vitamiinid, mikroelemendid, karbamiid) esitamise korral analüütiliste koostisosade rubriigis märgitakse need koos nende üldkogusega.
- Energia- ja/või valgusisalduse esitamise korral peab kõnealune esitamine vastama EÜ meetodile (kui see on olemas) või selle liikmesriigi asjaomasele ametlikule riigisisesele meetodile, kus sööt turule viiakse (kui see on olemas).

4. Söödalisandid:

Kui sööt sisaldab söödalisandit, siis märkida need pealkirja „Lisatud söödalisandid“ all.

Märkima peab söödalisandiga, eelseguga ja täiendsöödaga lisatud söödalisandite andmed ja lisatud kogused.

Märkima peab:

- 1) söödalisandi, millel on kehtestatud maksimaalne sisaldus vähemalt ühe muu kui toidulooma jaoks;
- 2) söödalisandi, mis kuulub kategooriasse zootehnilised lisandid;
- 3) söödalisandi, mis kuulub kategooriasse histomonostaatikumid ja koktsidiostaatikumid,
- 4) söödalisandi, mille puhul kasutamist lubava õigusaktiga kehtestatud soovitatav maksimum sisaldus on ületatud

puhul järgmise info:

- 1) söödalisandi nimetus vastavalt õigusaktile (söödalisandite register) ja/ või identifitseerimisnumber;
- 2) lisatud söödalisandi kogus (kui söödalisandi loas on veerus „miinimum/maksimumsisaldus“ esitatud aine, tuleb lisatud kogus märkida selle aine lisatud kogusena);
- 3) funktsionaalrühma või kategooria nimetus. Võib kasutada kehtestatud funktsionaalrühmade lühendeid:

<i>Funktsionaalrühm</i>	<i>Nimetus ja kirjeldus</i>	<i>Lühend</i>
<i>1h</i>	<i>Radionukliididega saastumist tõkestavad ained: ained, mis pärsivad radionukliidide imendumist või soodustavad nende eritumist</i>	<i>Radionukliide tõkestavad ained</i>
<i>1m</i>	<i>Sööda saastumist mükotoksiinidega vähendavad ained: ained, mis pärsivad või vähendavad mükotoksiinide imendumist, soodustavad nende eritumist või muudavad nende toimemehhanismi</i>	<i>Mükotoksiine vähendavad ained</i>
<i>1n</i>	<i>Hügieeni parandavad ained: ained või, kui see on asjakohane, mikroorganismid, mis parandavad sööda hügieeniomadusi, vähendades spetsiifilist mikroloogilist saastumist</i>	<i>Hügieeni parandavad ained</i>
<i>2b</i>	<i>Lõhna- ja maitseainete ühendid: ained, mille lisamine söödale parandab sööda lõhna ja maitset</i>	<i>Lõhna- ja maitseained</i>
<i>3a</i>	<i>Vitamiinid, provitamiinid ja samalaadse toimega keemiliselt täpselt määratletud ained</i>	<i>Vitamiinid</i>
<i>3b</i>	<i>Mikroelementide ühendid</i>	<i>Mikroelemendid</i>
<i>3c</i>	<i>Aminohapped, nende soolad ja analoogid</i>	<i>Aminohapped</i>
<i>3d</i>	<i>Uurea ja selle derivaadid</i>	<i>Uurea</i>
<i>4c</i>	<i>Soodsa keskkonnamõjuga ained</i>	<i>Keskkonda parandavad ained</i>

- 4) muu asjaomase söödalisandi kasutamist lubava õigusaktiga nõutud teave.

Erandina eelmisest lõikest võib söödalisandid, mis kuuluvad funktsionaalrühmadesse „säilitusained“, „antioksidandid“, „värvained“ ning „lõhna- ja maitseainete ühendid“ märgistusel märkida üksnes eelpool nimetatud funktsionaalrühma nimetusega.

Lisaks:

- Kui söödalisandi sisaldus on märgistusel kuidagi esile toodud (sõnades, pildina, graafiliselt), peab ka selliste söödalisandite nimetus ja lisatud kogus märgistusel märgitud olema.
- Kui söödalisand kuulub rohkem kui ühte funktsionaalrühma, märgitakse kõnealuse sööda põhifunktsioonile vastav funktsionaalrühm või kategooria.
- Ostja taotluse korral tuleb märgistamise eest vastutajal avaldada ka nimetamata söödalisandite nimetused, identifitseerimisnumbrid ja funktsionaalrühmad (va lõhna- ja maitseainete kohta).
- Selliste söödalisandite puhul, mis kuuluvad funktsionaalrühma „vitamiinid, provitamiinid ja samalaadse toimega keemiliselt täpselt määratletud ained“ ja on kohustuslikud märgistusele märkida, võib pealkirja „Lisatud söödalisandid“ all märgitud lisatud koguse asemel märkida „Analüütilised koostisosad“ all kogu säilivusaja jooksul tagatud üldkogusena.
- Nimetamata söödalisandid võib märkida vabatahtlikult kas nii nagu kohustuslikudki või ainult osaliselt nii nagu kohustuslikudki kuid vähemalt nende nimetusega (lõhna- või maitseainete ühendite puhul nende funktsionaalrühmaga).
- Kui vabatahtlikult märgitakse organoleptiline või toitaineline söödalisand, siis tuleb märkida ka vastavalt vajadusele kas selle lisatud kogus „söödalisandid“ all või üldkogus „analüütilised koostisosad“ all.

- Esitatakse kõnealuses söödalisandi kasutamist lubavas õigusaktis sätestatud segasööda eesmärgipärasest kasutamist käsitlevad märgistusandmed.

5. Kasutamine:

Märgistusel peab olema näidatud kasutamise juhised, milles on näidatud sööda otstarve. Juhul kui täiendsööt sisaldab söödalisandeid koguses, mis ületab täissöödale kehtestatud piinormi peab märgistusel olema näidatud:

- loomale päevas lubatud maksimaalne täiendsööda kogus g, kg või mahuühikutes või,
- lubatud maksimaalne kogus päevaratsiooni protsendina või,
- lubatud maksimaalne kogus täissööda kg kohta või selle % täissöödas.

6. Märgistamise eest vastutaja andmed

Kui märgistamise eest vastutab tootja, siis tulevad siia tema andmed. Kui märgistamise eest vastutab vahendaja, siis tulevad siia tema andmed.

- Sööda märgistamise eest vastutava söödakäitleja **nimi ja aadress** või **ärinimi ja aadress**. Aadressiks võib olla nii ettevõtte tegevuskoha füüsiline aadress kui ka veebilehe aadress.
- Märgistamise eest vastutava isiku ettevõtte tunnustamise number. Kui märgistamise eest vastutaja on tunnustatud EÜ nr 183/2005 alusel, siis tuleb märkida see number. Kui märgistamise eest vastutaja on tunnustatud loomsete kõrvalsaaduste määramise alusel (EÜ nr 1774/2002 või EÜ nr 1069/2009), siis tuleb märkida see number. Kui märgistusandmete eest vastutajal on mõlemad numbrid olemas, tuleb märkida määramise 183/2005 alusel saadud tunnustamise number.

Pakendatud sööda puhul võib märgistamise eest vastutava isiku ettevõtte tunnustamise number võib olla toodud väljaspool märgistust, kui märgistusel on viidatud, kust selle leiab.

Kui tootja ei ole märgistamise eest vastutav isik, esitatakse ka tootja kohta järgmised andmed:

- tootja nimi ja aadress või ärinimi ja aadress või tootja tunnustamise number (EÜ nr 183/2005 või EÜ nr 1774/2002 või EÜ nr 1069/2009) või söödakäitleja registreerimise number.
- Pakendatud sööda puhul võib viidata asukohale, kus on märgitud tootja nimi ja aadress või tootja ärinimi ja aadress või - tootja tunnustamise number (EÜ nr 183/2005 või EÜ nr 1774/2002) või tootja registreerimise number.

7. Partii viitenumber

Partii number võib olla toodud väljaspool märgistust, kui märgistusel on viidatud, kust selle leiab.

8. Netokogus

Märgitakse:

- tahkete toodete puhul väljendatakse massiühikutes,
- vedelate toodete puhul massi- või mahuühikutes.

Netokogus võib olla toodud väljaspool märgistust, kui märgistusel on viidatud, kust selle leiab.

9. Minimaalne säilivusaeg

Minimaalne säilivusaeg peab olema märgistusel näidatud järgmiste nõuete kohaselt:

- lagunemisprotsessi tõttu kergesti riknevate söötade korral: „**kasutada enne ...**”, millele järgneb asjakohane kuupäev.
- muude söötade korral: „**parim enne ...**”, millele järgneb asjakohane kuu.

Kui valmistamiskuupäev on märgistusel esitatud, võib minimaalset säilivusaega näitava kuupäeva esitada ka järgmisel kujul: „... (ajavahemik päevades või kuudes) pärast valmistamiskuupäeva”

Kuupäevad märgitakse numbritega järgmises järjestuses: päev, kuu ja aasta, ning selle vorm esitatakse järgmise lühendi abil: PP/KK/AA

- Pakendatud sööda puhul võib olla minimaalse säilivusaeg toodud väljaspool märgistust, kui märgistusel on viidatud, kust selle leiab.

10. Tasuta telefoninumber või meiliaadress, kust ostja saab küsida teavet lemmikloomatoidus sisalduvate söödalisandite ja söödamerjalide kohta, mille funktsionaalrühmad ja kategooriad on avaldatud sööda märgistusel.

Kohustuslikud nõude ERISÖÖDA märgistamiseks (lisaks eelpool toodud nõuetele)

Erisööda puhul tuleb märkida lisaks:

- täpsustav väljend „dieettoode” või „dieetsööt“,
- Põllumajandusministri 12.06.2008 määruses nr 60 osutatud kasutusotstarvete loetelu veergudes 1–6 ette nähtud teave asjaomase kasutusotstarbe kohta,
- märke, et enne sööda kasutamist või kasutusaja pikendamist tuleks küsida toitumiseksperdi või söötmiseksperdi või veterinaararsti arvamust.

Erandid

Kui ostja on enne iga tehingut kirjalikult teada andnud (või on tehtud vastavasisuline leping), et järgnevat teavet pole vaja siis segasööda märgistusel ei pea olema:

- + märgistamise eest vastutava isiku ettevõttele EÜ nr 183/2005 või EÜ nr 1774/2002 alusel antud tunnustamise numbrit,
- + partii numbrit,
- + netokogust,
- + niiskusesisaldust

Kui müüakse lõppkasutajale lahtiselt segasööta, mille kogus ei ületa 20 kg, võib kohustuslikud märgistusandmed (art 15 ja 17) esitada müügikohas teate abil. Kindlasti peab andma lõppkasutajale edasi arve peal või koos arvega eraldi märgistuslehena järgmise teabe:

- + sööda tüüp
- + looma liik või kategooria
- + kasutamise juhised

Kuni kolmest söödamerjalist koosnevate segasöötade puhul ei pea märgistusel näitama loomade liiki või kategooriat ja kasutusjuhiseid juhul kui kasutatud söödamerjalid on sööda kirjelduses selgelt esitatud.

Tervetest taimedest tehtud graanulite, seemnete ja viljade segude puhul ei pea märgistusel näitama sööda analüütilisi koostisosi.

Ainult lemmikloomatoidu puhul, kui mitu väikest pakendit on suuremas karbis võib järgmised andmed esitada ainult välispakendil, tingimusel, et pakendi üldkaal ei ole suurem kui 10 kilo:

- a) märgistamise eest vastutava söödakäitleja nimi või ärinimi, aadress ja tunnustamise number 183/2005 või 1069/2009 alusel,
- b) pealkirja ”Lisatud söödalisandite“ all nõutud teave (lisa VII I peatükis),
- c) niiskusesisaldus,
- d) kasutamise juhend,

- e) kui tootja ei ole märgistamise eest vastutav siis tootja nimi või ärinimi ja aadress või tootja tun nr 183/2005 või 1069/2009 või registreerimise number,
- f) pealkirja Koostis all nõutud teave,
- g) pealkirja Analüütilised koostisosad all nõutud teave.

Sidevahendite kaudu müügiks pakutavate söötade märgistamine (EÜ määrus nr 767/2009 artikkel 11)

Järgnevad andmed tuleb esitada enne lepingu sõlmimist kaugmüügi kaaskirja või teiste vahendite kaudu:

- sööda tüüp,
- looma liik või kategooria,
- koostis,
- analüütilised koostisosad,
- lisatud söödalisandid,
- kasutamine,
- sööda märgistamise eest vastutaja tunnustamise number ja kui tootja ei ole märgistamise eest vastutav siis sellisel juhul ka tootja nimi ja aadress või tunnustamise number.

Hiljem tarnimise ajal esitada järgmised andmed koos kohustuslike andmetega:

- märgistamise eest vastutavaja nimi ja aadress,
- partii number,
- netokogus,
- minimaalne säilivusaeg.

TÄISSÖÖT KOERTELE

Koostis: teravili, taimset päritolu kõrvalsaadus, loomarasv...

(alanevas järjekorras ilma protsendita)

Analüütilised koostisosad

*toorvalk või toorproteiin või valk või proteiin ....%

*toorasv või rasvasisaldus ...%

*toortuhk või tuhastunud jäägid või anorgaaniline aine...%

*toorkiud...%

*Niiskus märkida siis, kui >14%

Vabatahtlik märgistus (märkida üldkogus):

Cu mg/kg

Se mg/kg

Raud mg/kg

Tsink mg/kg

Lisatud söödalisandid (märkida lisatud kogus)

Toitainelised lisandid:

Vitamiin A 30 000 RÜ, retinüülsetaat või 3a672a

Vitamiin D₃ 800 RÜ või mg/kg, kolekaltsiferool või 3a671

Vitamiin E.... mg/kg või RÜ (vabatahtlik)

Cu ..... mg/kg, vask(II)sulfaarpentahüdraat või 3b405

Se ... mg/kg, naatriumseleniit või 3b801

Fe ...mg/kg, raud(II)sulfaatmonohüdraat või 3b103

Zn ...mg/kg, tsinkoksiid või 3b603

Säilitusained (kogust pole vaja näidata)

Antioksidandid (kogust pole vaja näidata)

Värvained (kogust pole vaja näidata)

Lõhna- ja maitseained (kogust pole vaja näidata)

Kasutamine...

Tootja:

Nimi või ärinimi...

Aadress....

Vahendaja (näiteks):

Lemmiklooma OÜ

Väike- Paala...

11415 Tallinn

Tunnustamise number kui on (eelistatavalt 183/2005)

Partii viitenr vt pakendilt

Netokogus: vt pakendilt

Minimaalne säilivusaeg vt pakendilt

„kasutada enne“ või „parim enne“ või (kui valmistamiskuupäev on märgistusel esitatud)

„...ajavahemik päevades või kuudes pärast valmistamiskuupäeva“

Tasuta telefoninumber 672 ..... või meiliaadress...